

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2005-03-18

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, f.d. justitierådet Inger Nyström och regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson.

Ett utvidgat skydd mot könsdiskriminering

Enligt en lagrådsremiss den 24 februari 2005 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i jämställdhetslagen (1991:433),
2. lag om ändring i lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,
3. lag om ändring i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder,
4. lag om ändring i lagen (1999:133) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning,
5. lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering,
6. lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare,
7. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Örjan Härneskog, biträdd av departementssekreteraren Emma Boman Lindberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Diskrimineringskommittén har i sitt delbetänkande utförligt behandlat frågan om ogiltighet och jämkning (se SOU 2004:55 s. 275 – 291). I 23 och 24 §§ jämställdhetslagen finns bestämmelser om ogiltighet av avtal och andra rättshandlingar. Även i 1999 års arbetsrättsliga lagar finns sådana bestämmelser som har utformats väsentligen efter samma modell som 23 och 24 §§ jämställdhetslagen. Som framgår av kommitténs framställning ansåg Lagrådet vid tillkomsten av 1999 års lag mot etnisk diskriminering att den lagens motsvarighet till 23 § jämställdhetslagen var överflödigt och kunde leda tankarna fel (se prop. 1997/98:177 s. 100). Samma resonemang återkom när Lagrådet granskade förslaget till lag om förbud mot diskriminering av deltidssamarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning (se prop. 2001/02:97 s. 101). Kommittén har på i betänkandet anförda skäl kommit till slutsatsen att både 23 och 24 §§ jämställdhetslagen behövs men förklarat att kommittén avser att återkomma med ett sammanhållet förslag till tydligare och mer lättlästa ogiltighetsregler som skall gälla all diskrimineringslagstiftning oavsett diskrimineringsgrund. Frågan har inte berörts i lagrådsremissen och Lagrådet finner inte anledning att nu göra något särskilt uttalande.

De föreslagna ändringarna i 1, 3, 5-9, 11 och 12 §§ lagen om förbud mot diskriminering är föranledda i huvudsak av att ytterligare en diskrimineringsgrund, kön, har införts i paragraferna.

Författningskommentaren till de nämnda paragraferna, utom 1 §, består till stor del av ett ordagrant återgivande av kommentaren till paragraferna när lagen kom till (prop. 2002/03:65 s. 200-211), utan att detta framgår av den nu aktuella texten. I några fall har smärre änd-

ringar och tillägg gjorts i förhållande till den äldre texten, utan att detta kan anses direkt motiverat av någon nu föreslagen ändring.

Enligt vad som uppgetts vid föredragningen är syftet med den valda tekniken, en form av "konsoliderade" lagmotiv, att göra det lättare för läsaren att i ett sammanhang tillgodogöra sig innebörden av respektive paragraf.

En uppenbar risk med den valda metoden är, enligt Lagrådets mening, att i lagmotiven tillförs ändringar och tillägg, som inte har någon grund i föreslagna ändringar utan närmast har karaktären av aktualiserad och utbyggd kommentar till gällande lag.

Enligt Lagrådets mening bör en författningskommentar, när det är fråga om ändringar i gällande bestämmelser, som regel avse endast vad som är nytt. Om det av något skäl, t.ex. för att ytterligare belysa innebörden av den föreslagna ändringen, anses önskvärt att återge författningskommentaren vid andra tillfällen när en paragraf varit aktuell i lagstiftningsärenden, bör detta klart framgå av texten.

De remitterade lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2005. Några särskilda övergångsbestämmelser föreslås inte. Även enligt Lagrådets mening torde det saknas behov av särskilda övergångsbestämmelser. Det bör emellertid vid den fortsatta beredningen belysas vilka principerna bör vara när det gäller att avgöra vilka bestämmelser som skall tillämpas, exempelvis när en diskriminering skett före ikraftträdandet av bestämmelser som innebär en nyhet i förhållande till tidigare gällande rätt (jfr beträffande skadeståndsrätten prop. 1995/96:187 s. 75 med hänvisningar).

Med det nu anförda lämnar Lagrådet de remitterade förslagen utan erinran.